Fforwm
Mynediad Lleol
Bro Morgannwg

Adroddiad
Blynyddol
2019/20
2020/21

Rhagair

Fel y Cadeirydd a'r Ysgrifennydd, rydym yn falch o gyflwyno Adroddiad Blynyddol diweddaraf Fforwm Mynediad Lleol Bro Morgannwg.

Mae'r adroddiad yn grynodeb byr iawn o waith y Fforwm, ac oherwydd effaith pandemig Covid-19, mae'n drosolwg cyfansawdd ar gyfer 2019/20 a 2020/21. Mae rhagor o fanylion, gan gynnwys agendâu, adroddiadau a chofnodion, ar gael ar wefan Cyngor Bro Morgannwg.

Fel y gwelsom ymhob agwedd ar fywyd dros y 12 mis diwethaf, mae Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar hamdden a gweithgareddau awyr agored. Serch hynny, mae'n braf iawn cydnabod perthynas adeiladol y Fforwm â Chyngor Bro Morgannwg.

Mae'n ofynnol i'r Fforwm gael ei ailbenodi bob tair blynedd ac mae'r aelodaeth bresennol wedi bod ar waith ers mis Chwefror 2019. Fodd bynnag, mae llawer o aelodau'r Fforwm wedi gwasanaethu ers llawer hirach na hynny ac yn parhau i roi o'u profiad i waith y Fforwm. Yn drist iawn, mae dau aelod hirsefydlog o'r Fforwm wedi marw yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, sef Mr Roland Pittard a Mr. Robin Simpson. Roedd y ddau yn unigolion ymroddedig iawn a oedd wedi gwasanaethu ar y Fforwm ers nifer o flynyddoedd. Byddwn yn gweld eisiau eu cyfraniadau, eu gwybodaeth, eu ffraethineb a'u hiwmor yn fawr.

Yn olaf, yn ogystal â diolch i aelodau'r Fforwm am eu hymdrechion yn ystod y flwyddyn, hoffem gofnodi unwaith eto ein gwerthfawrogiad o'r gefnogaeth a roddwyd gan y gwahanol swyddogion sy'n gysylltiedig â'r pandemig Covid-19, yn enwedig y tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus (HTC).

Eddie Williams (Cadeirydd)
Gareth Davies (Ysgrifennydd)

Beth yw'r Fforwm Mynediad Lleol (FfMLl)?

Swyddogaeth Fforwm Mynediad Lleol Bro Morgannwg yw rhoi cyngor i'r Cyngor, Cyfoeth Naturiol Cymru, Llywodraeth Cymru ac eraill fel y bo'n briodol. Mae ei gylch gwaith yn ymdrin â gwella mynediad cyhoeddus i dir yn yr ardal at ddibenion hamdden awyr agored a mwynhau'r ardal mewn ffyrdd sy'n ystyried rheoli tir, a buddiannau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol ac addysgol.

Cyfarfodydd

Cyfarfu'r Fforwm newydd ar ddau achlysur yn ystod 2019/20 – ym mis Chwefror a mis Rhagfyr 2019 ac, oherwydd cyfyngiadau Llywodraeth Cymru o ganlyniad i Covid-19, unwaith yn ystod 2020/21 ym mis Mawrth 2021.

Crynodeb o waith y Fforwm

Effeithiau Covid-19

Yn y cyfarfod a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2021, ystyriodd y Fforwm effeithiau pandemig Covid-19. Nodwyd gwaith y Tîm Hawliau Tramwy Cyhoeddus yn arbennig yn ystod cyfnod cychwynnol y pandemig ac mewn ymateb i'r cyfyngiadau symud cenedlaethol. Roedd hyn yn cynnwys:

- Cynnal ymgyrch gwybodaeth i'r cyhoedd.
- Darparu gwybodaeth, cyngor ac arweiniad i dirfeddianwyr ynghylch rheoliadau cyfreithiol Llywodraeth Cymru yn ymwneud â mynediad i gefn gwlad.
- Hwyluso cau llwybrau penodol am resymau iechyd y cyhoedd.

Un agwedd gadarnhaol a welwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf oedd swm yr arian grant allanol a dderbyniwyd. Felly, bu’r Cyngor yn brysur yn datblygu cynlluniau, ond roedd rhai wedi'u cyfyngu gan allu contractwyr i gael mynediad i safleoedd.

Y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (CGHT)

Mae'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy i'w ailgyhoeddi ac i'r perwyl hwnnw mae’r tîm HTC wedi bod yn paratoi ar gyfer hynny. Yn ystod 2019/20, ystyriodd y Fforwm CGHT wedi'i ddiweddaru a oedd yn cynnwys camau gweithredu a blaenoriaethau wedi'u diweddaru. Yn amodol ar ymgynghoriad cyhoeddus, disgwylir i'r CGHT newydd gael ei gynhyrchu ar ffurf drafft yn ystod 2021/22.

Rhaglen Gwella Mynediad i’r Arfordir (RhGMA)

Mae'r Fforwm yn monitro cynnydd y RhGMA drwy adroddiadau rheolaidd gan swyddogion.

Roedd prosiectau y RhGMA yn ystod 2019/20 yn cynnwys:

- Cynnal a chadw gan gynnwys toriadau blynyddol, Grisiau a Gatiau Moch Llanilltud Fawr;
- Aberddawan – draenio;
- Trwyn yr As i Sain Dunwyd – lleihau’r llwybr;
- Yr As Fawr – gwaith dylunio ar gyfer atgyweirio'r llwybr;
- Porthceri – adlinio'r llwybr.

Roedd rhai o'r prosiectau uchod wedi'u bwrw ymlaen i 2020/21, megis draenio yn Aberddawan. Roedd prosiectau eraill yn ystod 2020/21 yn cynnwys adlinio'r llwybr rhwng Trwyn yr As a Sain Dunwyd, a gwaith dylunio i fynd i'r afael â llethr sy'n arwain i'r gorllewin o barc Porthceri.

Blaenoriaethau Cynnal a Chadw

Ym mhob cyfarfod, derbyniodd y Fforwm adroddiadau yn ymwneud â Hawliau Tramwy Cyhoeddus y Cyngor (HTCau), sy'n rhyw 570km rhyngddynt. Rhennir materion cynnal a chadw yn chwe chategori i ddarparu dadansoddiad ystadegol.
Mae swyddogion hefyd yn cyflwyno diweddariad i bob cyfarfod ar Orchmynion Addasu a Chyfreithiol.

Grant Gwella Mynediad 2020/21

Yn ystod 2020-21 darparwyd cyllid i awdurdodau lleol gan Lywodraeth Cymru drwy Grant Gwella Mynediad. Diben y grant oedd cefnogi’r gwaith o wella mynediad i'n rhwydwaith Hawliau Tramwy Cyhoeddus, tir mynediad agored a mannau gwyrdd.

Ar gyfer Bro Morgannwg, cyfanswm y grant ar gyfer 2020/21 oedd £72.9k i ariannu nifer o brosiectau gan gynnwys:

- Parc Porthceri – arwyneb newydd o’r traeth i'r maes parcio, ymylon llwybrau a deunyddiau estyllod.
- Disgiau nodi’r ffordd ledled y sir.
- Gwelliannau i arwynebau a draenio Tŷ Newton (ger Y Bont-faen).

Llywodraeth Cymru – Diwygio Mynediad

Yn 2020/21, ystyriodd y Fforwm nodyn briffio ar gynigion Llywodraeth Cymru ynghylch mynediad ehangach i hamdden cefn gwlad.

Roedd Dirprwy Weinidog Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i sefydlu 'Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad' (GCDdM) yn cynnwys Grŵp Llywio a thri Grŵp Arbenigol (yn cynnwys cynrychiolwyr traws-sector) i ystyried y cynigion hyn ymhellach a gwneud argymhellion o ran eu gweithredu. Rôl y GCDdM fyddai ystyried yn fanwl sut y dylid gweithredu cynigion mwy arwyddocaol Llywodraeth Cymru i ddiwygio hawliau mynediad, yn ogystal â chofnodi a chynllunio mynediad cyhoeddus yn well.

Disgwylid cyhoeddi adroddiad GCDdM ym mis Gorffennaf 2021.

Galluogi Adnoddau Naturiol a Lles yng Nghymru (GANaLl) – Llwybr Ceffylau a Beicffordd

Cafodd y Fforwm ei friffio ar gais a gyflwynwyd am gyllid gan brosiect Galluogi Adnoddau Naturiol a Lles Yng Nghymru Llywodraeth Cymru. Roedd cais y Fro yn cynnwys cynllun llwybr ceffylau a beicio mynydd a oedd yn cynnwys y canlynol:

- Adolygiad o'r ddarpariaeth llwybrau ceffylau a beiciau bresennol a chyfleoedd wedi'u targedu ar gyfer creu llwybrau;
- Cynnig a chostio rhaglen waith;
- Cydweithio â'r grwpiau defnyddiwr, cadwraeth a natur lleol i weithredu, cynnal a hyrwyddo'r rhwydwaith.

Nod y cynllun oedd llunio cynllun ar gyfer darparu llwybr ceffylau a beicio mynydd pellter hir a oedd yn cysylltu hybiau mynediad i lwybrau ceffylau ar draws yr ardal.

Roedd y Fforwm yn falch o ddysgu bod y mynegiant o ddiddordeb ar gyfer cam nesaf y prosiect wedi bod yn llwyddiannus, ac felly bod cais llawn wedi ei gyflwyno.

Roedd y cam mynegi diddordeb yn cynrychioli elfen gystadleuol y broses ac felly rhagwelwyd y cynigir y swm llawn i alluogi cyflawni'r cynllun. Gwerth y grant oedd £1,046,400 tan fis Mehefin 2023.

Gweithdy Aelodau

Yn ystod mis Rhagfyr 2019 cynhaliodd y Fforwm weithdy i ystyried y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Cyhoeddus wedi'i ddiweddaru. Roedd hyn yn gyfle i'r Fforwm helpu i lunio cynnwys a blaenoriaethau'r Cynllun newydd cyn ymgynghori â'r cyhoedd.

Aelodaeth 2019 i 2021

Eddie Williams(Cadeirydd)

Roland Pittard (Heddwch i'w Lwch) (Is-Gadeirydd 2019)

Frank Coleman

Susan Davies

Rebecca Exley

Ian Fraser

Sean Gaffney

Jerry Herbert

Catherine Lucas

Stuart McMillan

Robin Simpson (Heddwch i'w Lwch)

Geraint Thomas

Gareth Davies (Ysgrifennydd)

Mae rhagor o wybodaeth am Fforwm Mynediad Lleol Bro Morgannwg ar gael yn

http://www.valeofglamorgan.gov.uk/en/living/environment/countryside/public_rights_of_way/local_access_forum.aspx